

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Т.в.о. декана юридичного факультету

Надія МОСКАЛЮК

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Експертиза у сфері фінансових розслідувань»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 26 Цивільна безпека
спеціальність – 262 Правоохоронна діяльність
освітньо-професійна програма – «Економічна безпека та фінансові розслідування»

Кафедра безпеки та правоохоронної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практичні (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	СРС (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	3	5	28	28	3	8	83	150	5

31.08.2023
[Signature]

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робочу програму підготувала к.е.н., доцент кафедри безпеки та правоохоронної діяльності Людмила БУДНИК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри безпеки та правоохоронної діяльності, протокол № 1 від 29.08.2023 р.

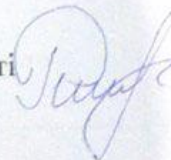
В.о. завідувача кафедри к. ю. н.,
старший викладач

Ігор МЕТЕЛЬСЬКИЙ

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 262 Правоохоронна діяльність, протокол № 1 від 30.08.2023 р.

Керівник групи забезпечення спеціальності
д.ю.н., доцент

Ніна РОГАТИНСЬКА

Гарант ОП

Андрій ДЗЮРБЕЛЬ

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “Експертиза у сфері фінансових розслідувань”

1. Опис дисципліни “Експертиза у сфері фінансових розслідувань”

Дисципліна “Експертиза у сфері фінансових розслідувань”	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань: <i>26 Цивільна безпека</i>	Вибіркова дисципліна Мова навчання – українська.
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – <i>262 Правоохоронна діяльність</i> Освітньо-професійна програма – «Економічна безпека та фінансові розслідування»	Рік підготовки: <i>денна – 3</i> Семестр: <i>денна – 5</i>
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – <i>бакалавр</i>	Лекції: <i>денна – 28 год.</i> Практичні заняття: <i>денна – 28 год.</i>
Загальна кількість годин: <i>денна – 150 год.</i>		Самостійна робота: <i>денна – 91 год., в т.ч тренінг, КПЗ - 8</i> Індивідуальна робота: <i>денна – 3 год.</i>
Тижневих годин: – 11 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – залік.

2. Мета й завдання дисципліни «Експертиза у сфері фінансових розслідувань»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою навчальної дисципліни „Експертиза у сфері фінансових розслідувань” є навчити студентів правильно застосовувати теоретичні знання з організації та проведення судової експертизи у сфері фінансових розслідувань на практиці, професійно грамотно використовувати у роботі сучасні форми і методи дослідження матеріалів, що надані слідчими чи судовими органами, складати на їх основі кваліфіковані висновки для розкриття злочинів у сфері економіки та фінансів, а також запобігання їм в майбутньому.

Вивчення дисципліни „Експертиза у сфері фінансових розслідувань” передбачає наявність ґрунтовних знань із суміжних дисциплін (зокрема, «Судові та правоохоронні органи», «Кримінальне право і процес», «Криміналістика», «Фінансово-економічна безпека», «Тактика розслідування окремих видів злочинів»), цілеспрямованої роботи над опрацюванням спеціальної літератури, активної роботи на лекціях і практичних заняттях, самостійної роботи та виконання індивідуальних завдань.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни „Експертиза у сфері фінансових розслідувань” є:

- 1) надання студентам необхідних теоретичних знань і практичних навиків з організації та проведення судової експертизи;
- 2) здійснювати дослідження наданих матеріалів і скласти експертний висновок із поставлених йому завдань;
- 3) навчити студентів застосовувати набутті знання правових і економічних дисциплін у їхній подальшій професійній діяльності.
- 4) розвиток правового мислення, вміння критично обмірковувати проблемні питання, мати про них свою аргументовану думку;
- 5) детальне вивчення чинного законодавства, підручників, навчальних посібників, монографічної та періодичної літератури, місцевої та опублікованої судово-слідчої практики, що сприятиме правильному вмінню аналізувати та тлумачити кримінально-процесуальні норми, застосувати їх при конкретних обставинах.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Експертиза у сфері фінансових розслідувань»

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Поняття, види та завдання експертиз у сфері фінансових розслідувань

Економічні правопорушення та причини їх виникнення. Форми використання спеціальних економічних знань при розслідуванні економічних правопорушень. Поняття судової експертизи. Зміст судової експертизи, як засобу доказування. Нормативно-правові акти, які регулюють експертну діяльність в Україні. Принципи проведення судової експертизи. Класифікація судових експертиз, їх види. Завдання судової експертизи.

Тема 2. Предмет та об'єкти судової експертизи у сфері фінансових розслідувань

Структура теорії судової експертизи. Концептуальні основи теорії. Вчення про закономірності формування і розвиток судових експертиз. Теорія процесів, стосунків і комунікацій у судовій експертизі. Теорія експертних ретроспекцій і прогнозування. Окремі теорії конкретних родів і видів судових експертиз.

Предмет судової експертизи. Вчення про об'єкти загальної теорії і судово-експертної діяльності. Об'єкти судової експертизи.

Тема 3. Суб'єкти судово-експертної діяльності, їх статус та повноваження

Суб'єкти судово-експертної діяльності. Правовий статус судового експерта. Спеціальні знання судового експерта (професія, спеціальність, спеціалізація, кваліфікація). Права та обов'язки судового експерта. Правова відповідальність судового експерта. Відповідальність за порушення вимог законодавства про запобігання корупції. Порядок проведення атестації судового експерта. Нормативно-правові акти, що регулюють такий порядок. Реєстр атестованих судових експертів.

Тема 4. Методи і методики судової експертизи в сфері фінансових розслідувань

Система методів експертного дослідження, їх структура і класифікація. Загальні (загальнопізнавальні) методи: спостереження, вимірювання, описування, планування, експеримент, моделювання, побудова гіпотез, програмно-математичні методи тощо. Окремі методи (інструментальні та допоміжно-технічні). Спеціальні методи, функції яких виконують спеціалізовані (конкретні) методики вирішення певних експертних завдань. Методики судової експертизи. Структура спеціальних методик. Атестація експертних методик.

Змістовий модуль 2.

Тема 5. Організація судової експертизи у сфері фінансових розслідувань

Правова основа призначення і проведення судових експертиз. Організаційне забезпечення судової експертизи. Поняття експертної ініціативи. Дослідний процес судової експертизи і його стадії. Інформаційне забезпечення процесу проведення судових експертиз. Порядок планування процесу проведення судових експертиз. Обов'язкове призначення експертизи. Особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах.

Тема 6. Процес судово-економічної експертизи у сфері фінансових розслідувань та його стадії

Підстава та порядок призначення судових експертиз. Залучення експерта на підставі Ухвали суду про призначення експертизи. Зміст та структура постанови (ухвали) про призначення судової експертизи. Проведення судової експертизи на стадії попереднього розслідування. Проведення судово експертизи в експертних установах. Строки вивчення матеріалів та проведення експертизи. Розгляд слідчим суддею клопотання про проведення експертизи. Особливості проведення судової експертизи у судовому засіданні. **Проведення експертизи на місці події чи за місцезнаходженням об'єкта дослідження**

Тема 7. Узагальнення, оформлення і реалізація результатів експертиз у сфері фінансових розслідувань

Висновки судового експерта та експертного дослідження, їх процесуальний аспект. Форми висновків експерта. Структура вступної частини висновку експерта. Структура дослідницької частини висновку експерта. Основні вимоги до висновку експерта. Оцінка висновку за наслідками експертизи слідчим і судовими органами. Повідомлення про неможливість надання висновку та особливості структури його складання. Роз'яснення експертом висновку.

Тема 8. Особливості проведення різних видів судових експертиз

Проведення експертизи на замовлення учасників справи. Призначення та проведення експертизи у господарських та адміністративних справах. Призначення та проведення експертизи у цивільних справах. Проведення експертизи у виконавчому провадженні. Особливості проведення комісійних експертиз. Особливості проведення комплексних експертиз. Підстави призначення та особливості проведення додаткових експертиз. Підстави призначення та особливості проведення повторних експертиз.

Тема 9. Призначення та проведення почеркознавчої експертизи. Техніко-криміналістична експертиза документів

Поняття, предмет, об'єкти, завдання почеркознавчої експертизи. Методика проведення почеркознавчої експертизи. Загальні та окремі ознаки почерку. Питання які вирішує почеркознавча експертиза. Техніко криміналістична експертиза документів.

Тема 10. Призначення та проведення судово-економічної, товарознавчої і авто-товарознавчої експертизи

Характеристика протиправних порушень пов'язаних з об'єктами судово-економічної експертизи. Предмет, об'єкти та завдання судово-економічної експертизи. Загальна характеристика об'єктів дослідження, завдання і методи експертизи. Формулювання запитань для розв'язання експерту. Предмет, об'єкти та завдання товарознавчої експертизи. Питання, що вирішуються при проведенні експертизи. Авто-товарознавча та товарознавча експертиза продовольчих та непродовольчих товарів. Об'єкти, завдання і методи експертизи. Питання, що вирішуються при проведенні експертизи.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ
“ Експертиза у сфері фінансових розслідувань ”
Денна форма навчання

№	Теми	Кількість годин					
		Лекції	Практичні заняття	ІРС	СРС	Тренінг, КПЗ	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1							
1	Тема 1. Поняття, види та завдання експертиз у сфері фінансових розслідувань	4	2	1	8	4	Тести, питання, есе
2	Тема 2. Предмет та об'єкти судової експертизи у сфері фінансових розслідувань	2	2		8		Презентації, виконання завдань та досліджень, тести, питання
3	Тема 3. Суб'єкти судово-експертної діяльності, їх статус та повноваження	4	4		8		Тести, питання
4	Тема 4. Методи і методики судової експертизи в сфері фінансових розслідувань	4	4		8		Кейси, тести
Змістовий модуль 2							
5	Тема 5. Організація судової експертизи у сфері фінансових розслідувань	2	2	2	8	4	Кейси, тести
6	Тема 6. Процес судово-економічної експертизи у сфері фінансових розслідувань та його стадії	2	2		8		Кейси
7	Тема 7. Узагальнення, оформлення і реалізація результатів експертиз у сфері фінансових розслідувань	2	2		8		Кейси
8	Тема 8. Особливості проведення різних видів судових експертиз	4	4		9		Кейси, тести, питання
9	Тема 9. Призначення та проведення почеркознавчої експертизи. Техніко-криміналістична	2	2		9		Кейси, тести, питання

	експертиза документів						
10	Тема 10. Призначення та проведення судово-економічної, товарознавчої і авто-товарознавчої експертизи	2	2		9		Кейси, тести, питання
Разом		28	28	3	83	8	

5. Тематика практичних занять.

Практичні заняття 1.

Тема 1. Поняття, види та завдання експертиз у сфері фінансових розслідувань

Мета: засвоїти основні поняття, види та завдання експертиз у сфері фінансових розслідувань

Питання для обговорення:

1. Економічні правопорушення та причини їх виникнення.
2. Форми використання спеціальних економічних знань при розслідуванні економічних правопорушень.
3. Поняття судово експертизи.
4. Зміст судової експертизи, як засобу доказування.
5. Нормативно-правові акти, які регулюють експертну діяльність в Україні.
6. Принципи проведення судової експертизи. Класифікація судових експертиз, їх види.
7. Завдання судової експертизи.

Практичне заняття 2.

Тема 2. Предмет та об'єкти судової експертизи у сфері фінансових розслідувань

Мета: закріпити знання щодо предмета, об'єктів та суб'єктів судової експертизи у сфері фінансових розслідувань.

Питання для обговорення:

1. Структура теорії судової експертизи.
2. Концептуальні основи теорії.
3. Вчення про закономірності формування і розвиток судових експертиз.
4. Теорія процесів, стосунків і комунікацій у судовій експертизі.
5. Теорія експертних ретроспекцій і прогнозування.
6. Окремі теорії конкретних родів і видів судових експертиз.
7. Предмет судової експертизи.
8. Вчення про об'єкти загальної теорії і судово-експертної діяльності.
9. Об'єкти судової експертизи.

Практичне заняття 3

Тема 3. Суб'єкти судово-експертної діяльності, їх статус та повноваження

Мета: закріпити знання щодо правового статусу та повноважень суб'єкта судової експертизи.

Питання для обговорення:

1. Суб'єкти судово-експертної діяльності.
2. Правовий статус судового експерта.
3. Спеціальні знання судового експерта (професія, спеціальність, спеціалізація, кваліфікація).
4. Права та обов'язки судового експерта.
5. Правова відповідальність судового експерта.
6. Відповідальність за порушення вимог законодавства про запобігання корупції.

7. Порядок проведення атестації судового експерта.
8. Нормативно-правові акти, що регулюють такий порядок.
9. Реєстр атестованих судових експертів.

Практичне заняття 4.

Тема 4. Методи і методики судової експертизи в сфері фінансових розслідувань

Мета: засвоїти загальнотеоретичні і спеціальні методи і техніку дослідження

Питання для обговорення:

1. Система методів експертного дослідження, їх структура і класифікація.
2. Загальні (загальнопізнавальні) методи: спостереження, вимірювання, описування, планування, експеримент, моделювання, побудова гіпотез, програмно-математичні методи тощо.
3. Окремі методи (інструментальні та допоміжно-технічні).
4. Спеціальні методи, функції яких виконують спеціалізовані (конкретні) методики вирішення певних експертних завдань.
5. Методики судової експертизи.
6. Структура спеціальних методик.
7. Атестація експертних методик.

Практичні заняття 5.

Тема 5. Організація судової експертизи у сфері фінансових розслідувань

Мета: закріпити знання щодо організації та процесу судової експертизи у сфері фінансових розслідувань.

Питання для обговорення:

1. Правова основа призначення і проведення судових експертиз.
2. Організаційне забезпечення судової експертизи.
3. Поняття експертної ініціативи.
4. Дослідний процес судової експертизи і його стадії.
5. Інформаційне забезпечення процесу проведення судових експертиз.
6. Порядок планування процесу проведення судових експертиз.
7. Обов'язкове призначення експертизи.
8. Особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних установах.

Практичні заняття 6.

Тема 6. Процес судово-економічної експертизи у сфері фінансових розслідувань та його стадії

Мета: закріпити знання щодо процесу судової експертизи у сфері фінансових розслідувань та його стадії.

Питання для обговорення:

1. Підстава та порядок призначення судових експертиз.
2. Залучення експерта на підставі ухвали суду про призначення експертизи.
3. Зміст та структура постанови (ухвали) про призначення судової експертизи.
4. Проведення судової експертизи на стадії попереднього розслідування.
5. Проведення судової експертизи в експертних установах.
6. Строки вивчення матеріалів та проведення експертизи.
7. Розгляд слідчим суддею клопотання про проведення експертизи.
8. Особливості проведення судової експертизи у судовому засіданні.
9. Проведення експертизи на місці події чи за місцезнаходженням об'єкта дослідження

Практичне заняття 7.

Тема 7. Узагальнення, оформлення і реалізація результатів експертиз у сфері фінансових розслідувань

Мета: закріпити знання щодо узагальнення, оформлення і реалізації результатів експертиз у сфері фінансових розслідувань.

Питання для обговорення:

1. Висновки судового експерта та експертного дослідження, їх процесуальний аспект.
2. Форми висновків експерта.
3. Структура вступної частини висновку експерта.
4. Структура дослідницької частини висновку експерта.
5. Основні вимоги до висновку експерта.
6. Оцінка висновку за наслідками експертизи слідчим і судовими органами.
7. Повідомлення про неможливість надання висновку та особливості структури його складання.
8. Роз'яснення експертом висновку.

Практичні заняття 8.

Тема 8. Особливості проведення різних видів судових експертиз

Мета: закріпити знання щодо особливостей призначення і проведення окремих видів судових експертиз.

Питання для обговорення:

1. Проведення експертизи на замовлення учасників справи.
2. Призначення та проведення експертизи у господарських та адміністративних справах.
3. Призначення та проведення експертизи у цивільних справах.
4. Проведення експертизи у виконавчому провадженні.
5. Особливості проведення комісійних експертиз.
6. Особливості проведення комплексних експертиз.
7. Підстави призначення та особливості проведення додаткових експертиз.
8. Підстави призначення та особливості проведення повторних експертиз.

Практичні заняття 9.

Тема 9. Призначення та проведення почеркознавчої експертизи. Техніко-криміналістична експертиза документів

Мета: закріпити знання щодо техніки і методики проведення почеркознавчої експертизи та техніко-криміналістична експертиза документів

Питання для обговорення:

1. Поняття, предмет, об'єкти, завдання почеркознавчої експертизи.
2. Методика проведення почеркознавчої експертизи.
3. Загальні та окремі ознаки почерку.
4. Питання які вирішує почеркознавча експертиза.
5. Техніко-криміналістична експертиза документів.

Практичні заняття 10.

Тема 10. Призначення та проведення судово-економічної, товарознавчої і авто-товарознавчої експертизи

Мета: закріпити знання щодо техніки і методики проведення судово-економічної, товарознавчої і авто-товарознавчої експертизи.

Питання для обговорення:

1. Характеристика протиправних порушень пов'язаних з об'єктами судово-економічної експертизи.
2. Предмет, об'єкти та завдання судово-економічної експертизи.
3. Загальна характеристика об'єктів дослідження, завдання і методи експертизи.
4. Формулювання запитань для розв'язання експерту.

5. Предмет, об'єкти та завдання товарознавчої експертизи.
6. Питання, що вирішуються при проведенні експертизи.
7. Авто-товарознавча та товарознавча експертиза продовольчих та непродовольчих товарів. Об'єкти, завдання і методи експертизи. Питання, що вирішуються при проведенні експертизи.

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (надалі КППЗ) є видом позааудиторної індивідуальної роботи студента навчального чи навчально-дослідницького характеру, яке використовується в процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і є окремим заліковим модулем з дисципліни.

Комплексне практичне індивідуальне завдання (надалі КППЗ) є невід'ємною частиною навчального процесу і розцінюється як серйозне осмислення набутих знань отриманих студентом при вивченні дисципліни «Експертиза у сфері фінансових розслідувань».

1. Завершене КППЗ подається у вигляді реферату з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання.

2. КППЗ подається викладачу, який веде практичні заняття з дисципліни «Експертиза у сфері фінансових розслідувань», не пізніше ніж за тиждень до дати виставлення залікового модуля за КППЗ.

3. Оцінка за КППЗ виставляється на заключному практичному занятті на основі результатів перевірки викладачем змісту КППЗ.

1. Зміст завдання:

I частина – підготувати повідомлення відповідно до запропонованої тематики за порядковим номером студента у списку академічної групи.

Варіанти I частини КППЗ з дисципліни «Експертиза у сфері фінансових розслідувань»

1. Історія виникнення та розвитку судової експертизи і судово-експертних установ в Україні та світі.
2. Теорія криміналістичної ідентифікації та діагностики.
3. Закономірності та особливості виникнення нових видів експертних досліджень.
4. Вчені, які сприяли становленню і розвитку теорії судової експертизи. Місце судової експертизи в системі наукового знання.
5. Поняття, структура і функції судово-експертної діяльності.
6. Інформаційне забезпечення судово-експертної діяльності.
7. Міжнародна координація у сфері судової експертизи.
8. Реформування судової експертизи (зарубіжний досвід).
9. Використання інформаційних систем в експертних підрозділах МВС України.
10. Трасологічна експертиза.
11. Техніко-криміналістична експертиза документів.
12. Почеркознавча експертиза.
13. Експертиза бухгалтерського та податкового обліку.
14. Експертиза фінансово-господарської діяльності.
15. Автотоварознавча експертиза.
16. Експертиза комерційної таємниці та ноу-хау.
17. Правила проведення експертизи поза експертним закладом.
18. Судова комп'ютерно-технічна експертиза: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
19. Використання цифрових технологій в процесі проведення судової експертизи.
20. Транспортно-трасологічна експертиза: питання, які вирішуються.

II частина – скласти анотацію наукової статті за 2020-2023 рр. на одну сторінку друкованого тексту за актуальною тематикою з експертизи у сфері фінансових розслідувань, користуючись розділом «Наукова періодика» електронних ресурсів Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського (<http://www.irbis-nbuv.gov.ua>).

Критерії оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання за умови його вчасного і якісного виконання:

Під час оцінювання виконаної студентом роботи особлива увага звертатиметься на глибину розкриття теми, логіку викладення матеріалу, висловлення власного бачення з досліджуваної проблематики, а також публічне представлення результатів проведеного дослідження.

Оцінка «відмінно» ставиться, якщо студентом підготовлено дві **частини завдання**:

- доповідь за обраною темою на основі опрацювання чинної правової бази та публікацій останніх років, публічно представлено результати дослідження;
- анотація наукової статті.

Оцінка «добре» ставиться, якщо студентом підготовлено **дві частини завдання**:

- доповідь за обраною темою на основі опрацювання чинної правової бази та публікацій останніх років без публічного представлення результатів досліджень.

Оцінка «задовільно» ставиться, якщо студентом підготовлено **одну частину завдання**:

- доповідь за обраною темою на основі опрацювання чинної правової бази та публікацій останніх років без публічного представлення результатів досліджень.

При цьому тему роботи висвітлено лише поверхнево, студент не розуміє окремих аспектів наукової проблеми, відсутня самостійність міркувань. Робота має низку недоліків в оформленні.

Оцінка «незадовільно» ставиться, якщо студентом підготовлено **одну частину завдання**:

- доповідь за обраною темою без публічного представлення результатів досліджень.

При цьому тему дослідження практично не розкрито, завдання виконано лише формально. Робота має значні недоліки в оформленні.

7. Тематика самостійної роботи студентів

1. Поняття судової експертизи. Її відмінність від інших форм використання спеціальних знань.
2. Права і обов'язки експерта. Компетенція експерта. Відмінність між експертом та спеціалістом.
3. Система державних судово-експертних установ України.
4. Регламентація проведення судових експертиз в Україні.
5. Підготовка та одержання зразків для порівняльного дослідження.
6. Види об'єктів, що надаються на експертне дослідження.
7. Види криміналістичних експертиз.
8. Основні положення теорії ідентифікації і діагностики, які лежать в основі судової експертизи.
9. Висновок експерта як джерело доказів за справою, що розслідується.
10. Порядок проведення комплексних та комісійних експертиз.
11. Структура експертного висновку та форма висновків експерта. Повідомлення про неможливість зробити висновок.
12. Види судових експертиз. Критерії класифікації.
13. Поняття спеціальних пізнань. Форми використання спеціальних пізнань при розкритті і розслідуванні злочинів.
14. Етапи підготовки до проведення експертизи.

15. Загальні вимоги до питань, які виносяться на вирішення експерта.
 16. Процесуальні і тактичні основи відібрання зразків для порівняльного дослідження.
 17. Форма типових діагностичних і ідентифікаційних питань судової експертизи.
- Використання експертних висновків при розслідуванні злочинів.
18. Правила проведення експертизи поза експертним закладом.
 19. Підготовка матеріалів для проведення судової експертизи. Тактика і порядок призначення судової експертизи.
 20. Предмет і об'єкти судової експертизи.
 21. Порядок призначення судової експертизи в експертний заклад.
 22. Роль експертизи в розкритті та розслідуванні злочинів.
 23. Структура постанови про призначення судової експертизи.
 24. Оцінка висновку експерта. Допустимість, достовірність і обґрунтованість висновку експерта.
 25. Види порівняльних зразків, вимоги, які до них висуваються.
 26. Допит експерта: ціль, особливості проведення.
 27. Повторна експертиза. Порядок і підстави призначення.
 28. Додаткова експертиза. Підстави призначення.
 29. Ідентифікація цілого по частинах: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 30. Дактилоскопічна експертиза: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 31. Експертиза техніко-криміналістичного дослідження документів: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 32. Судова комп'ютерно-технічна експертиза: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 33. Експертиза нафтопродуктів і ПЗМ: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 34. Експертиза слідів ніг і взуття: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 35. Експертиза металів та сплавів: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 36. Експертиза вогнепальної зброї: питання, які вирішуються.
 37. Експертиза рукописів: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 38. Експертиза слідів злому, інструментів та засобів виробництва масових виробів: питання, які вирішуються, особливості отримання зразків.
 39. Експертиза матеріалів та засобів відеозвукозапису: особливості проведення, питання, які вирішуються.
 40. Експертиза документів, що виготовлені за допомогою комп'ютерної техніки: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 41. Експертиза наркотичних і сильнодіючих речовин: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 42. Експертиза вибухових пристроїв: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 43. Технічна експертиза документів, її підвиди: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 44. Види судово-біологічної експертизи: питання, які вирішуються, особливості отримання зразків.
 45. Експертиза підписів: питання, які вирішуються, особливості відбирання зразків для дослідження.
 46. Експертиза замикальних та запобіжних (контрольних) пристроїв: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 47. Експертиза лакофарбових матеріалів та покриттів: питання, які вирішуються, підготовка зразків.
 48. Авторознавча експертиза: питання, які вирішуються, підготовка зразків.

8. Тренінг з дисципліни «Експертиза у сфері фінансових розслідувань»

Тренінг з дисципліни «Експертиза у сфері фінансових розслідувань» передбачає проведення ділової гри, у процесі якої студентам надається змога виконати завдання із проведення судової експертизи підприємства – суб'єкта ухилення від сплати податків і на основі цього скласти висновок експерта.

Основними напрямками тренінгу є наступні :

- 1) практичне опрацювання статей Кримінального процесуального кодексу України, що стосуються проведення експертної діяльності;
- 2) підбір чинної нормативно-правової бази для проведення судово-економічної експертизи конкретної ділянки дослідження;
- 3) складання постанови слідчого про призначення судово-економічної експертизи;
- 4) складання план-графік експертизи;
- 5) складання висновку експерта за результатами проведеної перевірки.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Експертиза у сфері фінансових розслідувань” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- командні проекти;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- залікове модульне тестування та опитування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- ректорська контрольна робота;
- оцінювання результатів КППЗ;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- залік.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Експертиза у сфері фінансових розслідувань” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Разом
30 %	40%	30 %	100 %
Усне опитування під час занять 25% Письмова робота -75%	Усне опитування під час занять -25% Оцінювання самостійної роботи студентів за результатами наукових доповідей та повідомлень - 25% Письмова робота -50%	Активна участь у тренінгах -30% Написання КППЗ-40% Захист КППЗ-30%	

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)

75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-10
2.	Індивідуальні завдання для самостійного виконання	1-10
3.	Індивідуальні завдання для КППЗ	1-10
4.	Презентації до тем з дисципліни	1-10

Рекомендовані джерела інформації

- Актуальні питання судової експертизи (у питаннях та відповідях) : навчальний посібник / Цимбал П. В., Сіренко О. В., Линник О. В., Антонюк А. Б. – Ірпінь : Університет ДФС України, 2019. – 186 с. – (Серія «На допомогу студенту УДФСУ», т. 41).
- Будник Л., Ронська О. Вдосконалення методики судової експертизи. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід».
- Будник Л.А., Литвин З.Б. Використання спеціальних знань при розслідуванні злочинів в галузі оподаткування. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем : збірник тез доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції (Україна, м. Харків, 26 травня 2021 року) [Електронний ресурс]. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. С. 123-126.
- Господарський процесуальний кодекс України від 6.11.1991р. (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
- Гриненко І. М., Полєнніков М. О. Особливості дослідження електронних документів при проведенні судово-економічної експертизи. *Криміналістика і судова експертиза*. 2018. Вип. 63(2). С. 143-148.
- Дікань Л.В. Судово-економічна експертиза: навч. посіб. / Л.В.Дікань, В.Д.Понікаров, О.В.Кожушко. Харків: ХНЕУ, 2014. 431 с.
- Дондик Н.Я. Спеціальні бухгалтерські знання та їх застосування під час розкриття та розслідування економічних злочинів: монографія. Київ : Атака, 2007. 144 с.
- Експертизи у судочинстві України: наук.- практ. посіб. / [за заг. ред. проф. В.Г.Гончаренка та І.В.Горин. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 502 с.
- Євдокіменко С. В. Теорія і практика судово-економічної експертизи : монографія Харків : Панов, 2016. 539 с.
- Жолобецька М. Б., Колонюк В. П. Комплексна судова будівельно-технічна та економічна експертиза. *Криміналістика і судова експертиза*. 2019. Вип. 64. С. 639-655.
- Завдов`єва І. Г. Судово-економічна експертиза у криміналістичному забезпеченні протидії корупції в бюджетній сфері. *Криміналістичний вісник*. 2017. № 1. С. 85-88.
- Закон України «Про судову експертизу» від 25.02.1994р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>
- Інструкція про особливості здійснення судово-експертної діяльності атестованими судовими експертами, що не працюють у державних спеціалізованих експертних

- установах, затверджена наказом Міністерства юстиції України №3505/5 від 12.12.2011р. (у редакції наказу Міністерства юстиції України №1659/5 від 07.09.2015р.).
14. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень, затверджена наказом Міністерства юстиції України №53/5 від 08.10.1998р. (у редакції наказу Міністерства юстиції України №1950/5 від 26.12.2012р.).
 15. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>
 16. Кодекс України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#Text>
 17. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012р. (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
 18. Лисенко В., Комишнюк Ю. Особливості проведення судово-економічної експертизи у ході розслідування злочинів, вчинених суб'єктами господарювання з ознаками фіктивності. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія : Юридичні науки*. 2019. Вип. 3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnadpcurn_2019_3_12
 19. Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень, затверджені Наказом Міністерства юстиції України №53/5 від 08.10.1998р. (у редакції наказу Міністерства юстиції України №1950/5 від 26.12.2012р.).
 20. Положення про Експертно-кваліфікаційні комісії та атестацію судових експертів, затверджене Наказом Міністерства юстиції України № 301/5 від 03.03.2015р.
 21. Проскура К. П., Лукова О. С. Особливості призначення та проведення економічних експертиз і експертних досліджень при проведенні податкових перевірок та оскарженні їх результатів. *Криміналістика і судова експертиза*. 2020. Вип. 65. С. 525-533.
 22. Рева Т. М. Електронні документи як об'єкт судової економічної експертизи. *Криміналістичний вісник*. 2019. № 2. С. 53-59.
 23. Стороженко В. Ф. Експертиза алкогольних напоїв при розслідуванні економічних злочинів та виявлення ознак фальсифікації : навч. посіб. Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2014. 167 с.
 24. Теорія та практика проведення судових експертиз за напрямком інженерних, економічних, товарознавчих видів досліджень та оціночної діяльності : монографія / [Костін О. Ю. та ін.] ; за ред. Хомутенко В. П., Костіна О. Ю. ; Одес. нац. екон. ун-т, Одес. н.-д. експерт.-криміналіст. центр МВС України. Одеса : ОНДЕКЦ МВС України : ОНЕУ, 2018. 275 с.
 25. Токарева К. В. Актуальні питання механізму проведення судової економічної експертизи в сучасних умовах. *Криміналістичний вісник*. 2018. № 2. С. 92-98.
 26. Федчишина В. В. Процесуальні аспекти призначення судово-економічних експертиз при розслідуванні податкових правопорушень. *Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України*. 2016. Вип. 1. С. 72-78.
 27. Хомутенко В. П., Мотигін Д. В. Актуалізація судово-економічних експертиз в умовах тіньової економіки. *Економіка. Фінанси. Право*. 2017. № 6. С. 21-25.
 28. Хомутенко О. В. Проблемні питання щодо якості судової економічної експертизи. *Теорія та практика судової експертизи і криміналістики*. 2016. Вип. 16. С. 329-335.
 29. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.1991р. (із змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
 30. Шрамко О. М. Можливості судово-економічних експертиз при розслідуванні окремих корупційних злочинів. *Актуальні проблеми правознавства*. 2019. Вип. 1. С. 162-165.
 31. Alroe H.F. (2000). "Science as systems learning. Some reflections on the cognitive and communicational aspects of science." *Cybernetics and Human Knowing* 7(4): 57-78.
 32. Chan, J., Devery, C. and Doran, S. 2003. *Fair Cop: Learning the Art of Policing*. Toronto: University of Toronto.

33. Liudmyla Budnyk, Olga Karapetian, Yuri Pilyukov, Iryna Blazhei, Researching of cybercrimes: modern trends, special knowledge and peculiarities of engaging a specialist. 2021 11th International Conference on Advanced Computer Information Technologies.
34. Feucht, T.E. and Innes, C. 2009. "Creating Research Evidence: Work to Enhance the Capacity of Justice Agencies for Generating Evidence." Unpublished manuscript.
35. Lum, C., Koper, C. and Telep C. 2010. "The EvidenceBased Policing Matrix." Journal of Experimental Criminology. (Springerlink Online First.) DOI: 10.1007/s11292-010-9108-2.
36. 24. Mark H. Moore and Anthony Braga, "The 'Bottom Line' of Policing: What Citizens Should Value (and Measure!) in Police Performance," Police Executive Research Forum (2003).
37. Neyroud, P. 2008. "Past, Present and Future Performance: Lessons and Prospects for the Measurement of Police Performance." Policing: A Journal of Policy and Practice 2 (3): 340-348.
38. Nick Tilley and Gloria Laycock, "Engineering a Safer Society," Public Safety Leadership 4 (2016), <http://www.aipm.gov.au/wp-content/uploads/2016/08/Research-Focus-Vol-4-Iss-2-Engineering.pdf>.
39. Vazhynskiy S. E., Sukharevskiy I. V., Sukharevskiy I. O. 3-D radomeenclosed aperture antenna analyses and Far-Side radiation Antennas and propagation. volume 58, number 9, sept. 2010. — P. 2843-2849.
40. Zhuravleva I.V. Capital structure rationalization taking into account the intellectual component / I. V. Zhuravleva, I. L. Latysheva // Scientific Bulletin of National Mining University. — 2014. — v 5. — q. 141- 148.